

סדר נשים | מסכת קדושין ס"ג"ט | שבת פרשת נח | ל' תשרי - ו' חשוון תשפ"ד (21-15 אוקטובר 2023)
Seder Nashim | Masechet Kiddushin 63-69 | Shabbat Parashat Noah | 30 Tishrei—6 Cheshvan (October 15-21)

Daf 63: "A PERSON ONLY SINS FOR THEIR OWN [BENEFIT]" דף ס"ג: "אין אדם חוטא ולא לו"

There is an interesting *halakhic* principle that states "*ayn adam choteh velo lo*" ([there is a presumption that] a person sins only for his own [benefit]). How might this legal presumption be applied? The *halakhah* stipulates that a person may not testify in a *beit din* (court) if they are known to be a thief or a liar because it is impossible to believe such people. There were some shepherds unable to withstand the temptation to take their sheep to graze in the fields of strangers, which violates the *issur* (prohibition) against *gezel* (robbery). As a result, in ancient times, shepherds were not accepted as *eidim* (witnesses) in the *beit din* because shepherds were generally suspected of violating the ban on theft.

However, in contrast to those [untrustworthy shepherds], there were shepherds for whom it was possible to accept in the *beit din* as *eidim*. Who were they? **Shepherds who tended to other people's sheep, and not their own herd.** Such a shepherd is not suspected of entering other people's fields. Why? Because *ayn adam choteh velo lo*. Since the sheep do not belong to this shepherd, he doesn't personally profit from stealing food for them. **The *halakhah* stipulates that we do not suspect that a person committed a crime if that person did not stand to profit.**

ישנה הלכה מעניינת וחשובה הנקראת: "אין אדם חוטא ולא לו". לגבי מה נאמרה הלכה זו? הלכה היא שאין אדם יכול להעיד בבית דין אם ידוע שהוא גנב או שקרן, כי אי אפשר להאמין לאנשים כאלה. היו אנשים רועי צאן, שלא הצליחו לעמד בנסיון והיו לוקי חים את צאנם לרעות בשדות זרים, ועברו על איסור גזל. לכן באותם ימים לא היו מקבלים רועי צאן כעדים בבית הדין, כי רועי הצאן היו חשודים לעבר על אסור גזל.

אבל לעמדתם, ישנם רועי צאן שאפילו נשאלו לקבל אותם בבית הדין כעדים. מי הם? רועי צאן הרועים צאן של אחרים ולא את הצאן השייך להם. רועה צאן כזה אינו חשוד להכנס לשדות של אחרים. מדוע? מפני ששייך אדם חוטא ולא לו. מכיון שהצאן אינו שלו, הוא אינו מרויח ממה שהוא גוזל עבורם מאכל, והכלל קובע שאין חושדים באדם שעבר עברה אם אין לו ממנה כל רוח.

Daf 64: RABBI YESHEVAV, AMONG THE TEN MARTYRS דף ס"ד: רבי יששב, מעשרה הרוגי מלכות

Rabbi Yeshevav was a student of Rabbi Yehoshua, and a close friend of Rabbi Akiva. There were many *halakhot* over which they [Rabbi Yeshevav and Rabbi Akiva] disagreed. Once, their dispute continued without rest until Rabbi Yeshevav said to Rabbi Akiva: "Don't you remember that Rabbi Yehoshua held the same opinion as me?" Rabbi Akiva then remembered and admitted to Rabbi Yeshevav that in this case, the *halakhah* followed his view.

Rabbi Yeshevav was especially generous, and he distributed all his possessions to the needy. When he reached the age of 90, after the destruction of the *Beit HaMikdash*, the wicked Romans executed Rabbi Yeshevav by burning him to death. **Rabbi Yeshevav is one of the *asarah harugei malchut* (10 martyrs),** together with Rabbi Akiva and other righteous people.

רבי יששב היה תלמידו של רבי יהושע, וחברו הטוב של רבי עקיבא. בהלכות רבות הם נחלקו ביניהם, ופעם אחת הם נחלקו בהלכה עד שאמר רבי יששב לרבי עקיבא: "האיןך זוכר שרבי יהושע אמר כמוני?", ורבי עקיבא נזכר והודה לו שבמקרה זה הלכה כדבריו.

רבי יששב היה נדיב באופן מיוחד והוא חלק את כל נכסיו לעניים. בהיותו בגיל תשעים, לאחר חרבן בית שני, הרומאים הרשעים הוציאו אותו להריגה בשרפה. רבי יששב הוא אחד מעשרה הרוגי מלכות, ביניהם רבי עקיבא ועוד קדושים.

Daf 65: DISTRIBUTION OF AN INHERITANCE

Moshe and Avraham were close brothers who enjoyed a marvelous friendship. One day their elderly father fell ill, and after some time he passed away. During the week-long (*shivah*) mourning period, many people visited to console them and told them of the good deeds of their late father. After the *shivah*, they sat down to divide the inheritance between them. The two both possessed good character and, after one hour, everything was handled. With the agreement of both brothers, Moshe received their parents' house and Avraham received the parents' factory.

Before they parted, Moshe called the rabbi of the synagogue and asked: "Do we need *eidim* (witnesses) here to testify to what we agreed upon?" The Rabbi answered him that on this *daf* (65) we learn of a case like theirs, where **their understanding is valid and applies even if there were no witnesses. However, it is nevertheless worthwhile to have witnesses who can testify to the property division**, so that, if Heaven forbid, a dispute arises later or if they forget the details of the agreement, the witnesses will be able to testify about what happened.

דף ס'יה: חלוקת ירשה

משה ואברהם היו אחים טובים, וידידות מפלגה שררה ביניהם. באחד הימים חלה אביהם הזקן, וכעבר זמן-מה הוא הלך לעולמו. בימי השבעה באו רבים לנחמם וספרו להם מעשים טובים על אביהם המנוח. לאחר השבעה הם ישבו לחלק ביניהם את הירשה. שניהם היו בעלי מדות טובות, ולאחר שעות אחדות הפל כפר היה מסדר. בהסכמת שניהם משה קבל את הבית של ההורים, ואברהם קבל את המפעל של ההורים.

לפני שהם נפרדו טלפו משה לרב בית הכנסת ושאל: האם אנחנו צריכים שיהיו כאן עדים שיעידו על הסכמים שלנו? הרב השיב לו, כי בדרך זה לומדים שבמקרה כזה הסכום שלהם תקף וקיים גם אם אין עדים, אבל כדאי שיהיו עדים שיעידו על החלוקה, כדי שאם חס וחלילה תתעורר אחר כך מחלוקת או שישכחו מה היה הסכום, העדים יוכלו להעיד מה קרה.

Daf 66: KING YANNAI

Yannai was King of Judea during the late Second Temple era, and he did a very drastic deed. Once, King Yannai went to war and conquered many cities in a country named "Kochaleet." When he returned from the battlefield crowned with victory, the King held a great feast and invited all the sages of Israel. **Present at this feast was also a wicked mischief-maker named Elazar ben Po'ira, and he provoked the King into believing that the sages of Israel hated Yannai and were unhappy with his success.**

In his wickedness, Elazar ben Po'ira suggested to the king to "wear the *tzitz hazahav* (golden crest) of the *kohen gadol* on your forehead and see what they will tell you." King Yannai listened to the advice of the evil one and put on the *tzitz*, and indeed one of the sages of Israel said to him: "King Yannai, the *tzitz hazahav* is intended solely for the *kohen gadol* and it is prohibited for anyone else to wear the clothes of the *kohen gadol*." **In response to this, King Yannai decided to kill all the sages of Israel. Only one sage was spared. This was the tanna Shimon ben Shetach, the brother of King Yannai's wife.** She hid him from her furious husband. When Shimon ben Shetach came out of his hiding place, he returned to teaching Torah to *Am Yisrael*.

דף ס"ו: ינאי המלך

ינאי היה מלך ישראל בתקופת בית המקדש השני, והוא עשה מעשה חמור. פעם אחת הוא יצא למלחמה וכבש ערים רבות במדינה בשם "כוחלית". כאשר הוא שב משדה הקרב עטור נצחון, הוא ערך סעודה גדולה והזמין את כל חכמי ישראל. בסעודה זו היה נוכח גם אדם רע מעללים בשם אלעזר בן פועירה, והוא הסית את המלך כי חכמי ישראל שונאים אותו ואינם שמחים בהצלחתו.

ברשותו הוא יעץ למלך: "לבש על מצחך את ציץ הזהב של הכהן הגדול, ותראה מה הם יאמרו לך". ינאי שמע לעצתו של הרשע ולבש את הציץ, ואכן אחד מחכמי ישראל אמר לו: "המלך ינאי, הן ציץ הזהב מיעד לכהן הגדול בלבד ואסור לאיש אחר ללבש את בגדי הכהן הגדול". בתגובה לכך ינאי המלך החליט להרג את כל חכמי ישראל, ורק חכם אחד נצל. היה זה התנא שמעון בן שטח, שהיה אח של אשתו של ינאי המלך, והיא החביאה אותו מבעלה הפועס. כאשר יצא שמעון בן שטח ממסתורו, הוא שב ולמד תורה לעם ישראל.

Daf 67: THE PUNISHMENT OF AMMON AND MOAV

דף ס"ז: עֲנָשָׁם שֶׁל עַמּוֹן וּמוֹאָב

The Torah forbids the daughters of *Am Yisrael* to marry men from the Moabite nation and the Ammonite nation, even after they have converted. This prohibition is explicitly written in the Torah, and it also explains the reason for the ban: **When *B'nei Yisrael* went from Egypt to *Eretz Yisrael*, they passed the border of the lands of Ammon and Moav. The local population wouldn't agree to even give them bread or water. In light of this shameful behavior, the Torah forever prohibits marrying them.**

Sefer HaChinuch (Mitzvah 161) writes that through this commandment the Torah shows us the importance of the mitzvah of *gemilut chasidim* (acts of kindness), and the extent to which one should distance themselves from stinginess. Therefore, the Torah commands us to loathe Ammon and Moav because nations that are incapable of doing even the simplest kindness, of giving a little bread and water to an exhausted people walking in the desert, are not suitable for us to marry.

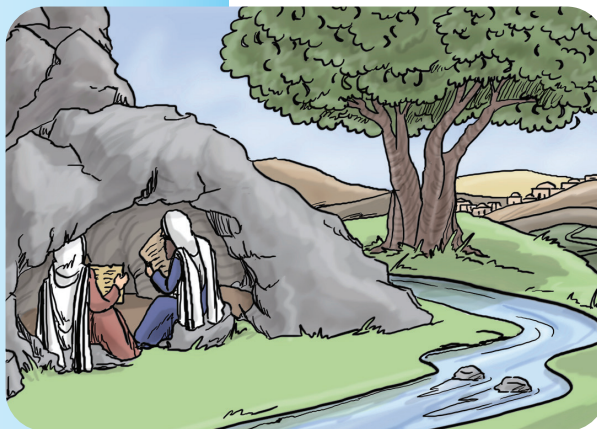
הַתּוֹרָה אוֹסֶרֶת עַל בְּנוֹת הָעַם הַיְהוּדִי לְהִתְחַתֵּן עִם גְּבָרִים בְּנֵי הָעַם הַמוֹאָבִי וּבְנֵי הָעַם הָעַמּוֹנִי, אֲפִלּוּ אַחֲרֵי שֶׁהֵם מִתְּגִירִים. אֲסוּר זֶה כְּתוּב בַּתּוֹרָה בְּמִפְרָשׁ, וְהִיא גַם מְסַבֵּירָה אֶת סִבַּת הָאֲסוּר: כְּשֶׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ מִמִצְרַיִם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵם עָבְרוּ בְּגִבּוֹל אֶרְצָם שֶׁל בְּנֵי עַמּוֹן וּבְנֵי מוֹאָב, וְהִלְלוּ אֲפִלּוּ לֹא הִסְכִּימוּ לְתֵת לָהֶם לֶחֶם וְמִים. מִפְּנֵי הַהִתְנַהְגוּת הַמְבִישָׁה שֶׁלָּהֶם, אָסְרָה הַתּוֹרָה לְהִתְחַתֵּן אִתָּם לְעוֹלָם.

סֵפֶר הַחֲנוּכָּה (מִצְוָה תַקס"א) כּוֹתֵב, שֶׁבְּמִצְוָה זוֹ הַתּוֹרָה מֵרָאָה לָנוּ עַד כִּמָּה חֲשׂוּבָה מִצְוַת גְּמִילוּת חֲסָדִים, וְעַד כִּמָּה יֵשׁ לְהִתְרַחֵק מִן הַקְּמִצְנוּת. לִכֵּן הִיא מִצְוָה אוֹתֵנּוּ לִשְׁנֹא אוֹתָם כִּי עִם שְׂלֵא מִסְגֵּל לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ חֲסֵד פְּשׁוּט כָּל כֶּה, לְתֵת קֶצֶת מִיָּם וּקֶצֶת לֶחֶם לָעַם עִיִּף שְׁהוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר - אֵינוֹ רֹאוּי שִׁיתְחַתְּנוּ אִתּוֹ.

Daf 68: RABBI SHIMON BAR YOCHAI

דף ס"ח: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי

Generally, when the name Rabbi Shimon is written in the *Mishnah* and no additional title is mentioned, the citation refers to Rabbi Shimon bar Yochai. Rabbi Shimon bar Yochai was the *tanna* who hid with his son in a cave from the Romans and studied Torah there for many years. For his sustenance, a carob tree and a small spring were created at the entrance to the cave. **This was Rabbi Shimon's way of learning the Torah: In every place where the Torah commands or prohibits anything, he tried to understand the reasoning of the Torah and why it ordered that commandment. Then, in the light of the postulated reason he would deduce *halakhot*.** According to the method of Rabbi Shimon bar Yochai, every time the Torah wrote a reason for an *issur* (prohibition), it was seemingly unnecessary, because we could have learned the reason on our own. **In such a case one learns an additional law from the reasoning recorded in the Torah.**

בְּדֶרֶךְ כָּלל כְּשֶׁכְּתוּב בַּמִּשְׁנָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְלֹא מְזָכָר תֵּאָר נוֹסֵף הַכּוֹנֵה הִיא לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי הָיָה הַתְּנָא שֶׁהִתְחַבֵּא בַּמְעָרָה עִם בְּנוֹ מִפְּנֵי הַרֹמָאִים וְלָמַד שָׁם שְׁנַיִם רְבוּת, וְלִצְרָךְ הִתְקַיְּמוּתוֹ נִבְרָאוּ עֵץ חַרְוִיבִים וּמַעְיָן קָטָן בְּפֶתַח הַמְעָרָה. כֶּה הִיְתָה דְרָכּוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה: בְּכָל מְקוֹם שֶׁבּוֹ הַתּוֹרָה מִצְוָה אוֹ אוֹסֶרֶת דְּבָר כָּל שֶׁהוּא, הוּא נִסָּה לְהַבִּין מֵה הֵטַעַם שֶׁל הַתּוֹרָה וּמִדּוּעַ הִיא צִוְּתָה כֶּה, וְלֵאמֹר הֵטַעַם הוּא הִיָּה מִסִּיק הַלְכוּת. לְשִׁיטָתוֹ, בְּכָל פְּעַם שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹתֶבֶת טַעַם עַל אֲסוּר, זֶה לְכַאוּרָה מֵיְתֵר כִּי מִמִּילָא הֵינּוּ לּוֹמְדֵי לְבַד אֶת הֵטַעַם, וּבְמִקּוֹם כֶּה לּוֹמְדִים מֵהֵטַעַם שֶׁל הַתּוֹרָה דִּין נּוֹסֵף.

Daf 69: WHOM DID EZRA THE SCRIBE BRING UP FROM BABYLONIA?

דף ס"ט: את מי העלה עזרא הסופר מבבל?

On this *daf*, the fourth *perek* (chapter) of *Masechet Kiddushin* begins: *perek "Asarah Yuchasin" (10 categories of lineage)*. The first three *perakim* of *Masechet Kiddushin* deal with the ways of performing betrothal. The fourth *perek* details whom a Jew is permitted to marry. For example, it is prohibited for a Jew to marry an *eved C'na'ani* (Canaanite slave), even though they are commanded to observe the *mitzvot* woman are obliged to observe. Also, it is prohibited for a *kohen* to marry a divorced woman, along with other prohibitions of this type that are all listed in the fourth chapter.

The *Mishnah* recounts that when Ezra the *Sofer* (scribe) ascended from *Bavel* (Babylonia) to build the Second *Beit HaMikdash*, he also brought with him many categories of people with whom it was forbidden for Jews to marry; while in *Bavel* he left only kosher (in accordance with *halakhah*) Jews, all of whom it was permissible for a Jew to marry. Why did Ezra the *Sofer* do this? Ezra realized that it would be difficult to prevent people from entering into prohibited marital unions, absent strong religious leadership. Since most sages went with Ezra to *Eretz Yisrael*, he preferred to take problematic cases with him, leaving Babylonian Jews — themselves now bereft of religious leadership — not to have to worry about such matters.

בדף זה מתחיל הפרק הרביעי של מסכת קדושין - פרק "עשרה יחסין". שלשת הפרקים הראשונים של מסכת קדושין עסקו בדרך קנין הקדושין. הפרק הרביעי מפרט עם מי מתר ליהודי להתחתן. למשל, עם עבד כנעני אסור להתחתן, אפילו שהוא חיב במצוות כאשה; לכהנים אסור להתחתן עם אשה גרושה, ועוד אסורים מסוג זה נמנים בפרק הרביעי.

המשנה מספרת שכאשר עזרא הסופר עלה מבבל להקמת בית המקדש השני, הוא העלה אתו מבבל גם כל מיני אנשים שאסור ליהודים להתחתן אתם, ובבבל הוא השאיר רק יהודים כשרים שמתר להתחתן אתם. מדוע הוא עשה זאת? כי כל תלמידי החכמים עלו אתו לארץ ישראל והוא חשש שאם ישארו בגולה אנשים פסולים, יהודים כשרים יתחתנו אתם, כי בלא תלמידי חכמים לא יהיה מי שיידריך אותם מי פסול ומי כשר. לעמת זאת בארץ ישראל ישמרו תלמידי החכמים שיהודים לא יתערבו עם פסולים אלה ולא יתחתנו עמם.

D'VAR TORAH: PARASHAT NOACH

דבר תורה: פרשת נח

If we try to define what stood behind the sins of the people of the generation of the flood, we notice a recurring theme: the breaking of boundaries. Both the sin of *gezel* (robbery) which they violated, as well as the sin of forbidden partners and the destruction of the family, all symbolize the fracturing and breaching of the boundaries and fences that distinguish a person from their fellow. Every person has their family and their money, and the attempt of another person to take some of these things away from them is a breach of this boundary. God wanted to teach sinners the dreadful dangers of a world without borders, and for that reason, He brought the flood. The flood is water, the most fundamental matter for the existence of every creature. But those waters can — without borders and fences — lead to destruction and devastation, to a flood.

אם ננסה להגדיר את מה שעמד מאחורי חטאיהם של אנשי דור המבול נוכל להגיע לנקדה משתפת והיא - פריצת גבולות. גם חטא הגזל בו הם חטאו, וגם חטא העריות והריסת המשפחה - מסמלים שבירה ופריצה של מתחמים וגדרות המבדילים בין איש לרעהו. לכל אדם יש את משפחתו ואת ממונו, והנסיון של אדם אחר לקחת מהם מהה פריצה של גבול זה. הקבי"ה רצה ללמד את החוטאים עד כמה עולם ללא גבולות הוא מסכן ועל כן הביא דוקא את המבול. המבול הרי הוא מים, שהם הדבר הכי בסיסי ויסודי לקיום של כל יצור, אבל גם הם - ללא גבולות וגדרים יכולים להוביל להרס וחרבן - למבול.